

مەمەلكەت اسىلى مادەني مۇرالارنىڭ تىك كەلبەتى ”يېمەن“ ايگىلەندى

ئې تەئارى «بەس جۇلدز شىعىستان كەتەرلىدى» شىنجاڭدا تۇڭغىش قەيىلدى

انار بۇلت \ شىنچياڭ گازەتنىڭ قىتلىشى لىۋ مىڭمىڭ 2 - ايدىڭ 28 - كۇنى ۇرۇمچىدەن خابارلايدى. شام يىىندە جىڭجۇە بېيشىلەرى شام كوتەرىپ شىعىپ، بۇلىقىي بېگە باستى؛ قامقا كەستە يىىندە باياۋ باسپ كەلە جاتقان حان پاد-شالىغىنىڭ بېكەلەرى سالاۋاتتى دا بايسالىدى كورىندەدى ... 2 - ايدىڭ 28 - كۇنى كەشتە بەيجىڭ قالالىق پارتكوم ۇڭت قىبولىمى، شىنچياڭ ۇيعۇر اۆتونوميالى رايوندىق پارتكوم ۇڭت قىبولىمى بىرلەسپ شىعارغان، بەيجىڭ ويىن - ساۋنق توبى بەيجىڭ قالاسنىڭ شىنچياڭغا كومهكتەسۇ حوتان قولباس-شلىق شتابىمەن، حوتان ايماقىتق پارتكوم ۇڭت بولمىمەن بىرگە دايبىنداعان، بەيجىڭ وپەرا - قىي تەاترحانىسى، حوتان ايماقىتق شىينۇي ان - قىي ۇبىرەمىسى بىرگە ورنىنداعان قىي تەاترى «بەس جۇلدز شىعىستان كوتەرلىدى» ۇرۇمچىدە قو- قىلدى.

قىي تەاترى ارحوولوگىيالىق قازبا ورنىنان قازىپ النىغان حان پاتشالىقى قداۋىرنىڭ مادەني مۇراسى ”بەس جۇلدز شىعىستان كوتەرلىسە، جۇڭگوغا قۇت“ دەگەن جازۇ تۇسىرلى-كەن قامقا بلەكقاپتى دايەك ەتىپ، ۇاقىت تۇنەلن اشپ، حان پاتشالىغىنىڭ شەكارانى قورعاۋشى ساردارى فىڭنىڭ جىڭجۇە قالاسىندا سولنۇستىكتەكىلەردىڭ باششىسىنىڭ ۇلى جىيانىمەن، جىڭجۇەنىڭ باششىسىنىڭ قىزى چۇنجۇنمەن اراداعى قىلىش سۇرىپ، ساداق كەزەنۇدەن تىزە قوسىپ قولداسۇغا دەيىن-گى، مۇلدە تانىسپاۋدان شىنايى موبىنداۋعا دەيىنگى تەرەڭ دوستىق سۇيىسپەنىشلىك ورناتقان اسەرلى اڭگىمەسن بايانداي-دى.

كوپ قۇرلى قىيدىڭ توعىسىپ قوسلۇى وسى قىي تەات-رنىڭ جارقىن قۇيىنى. «قامقا كەستە» قىيى ادەمى دە جامى-دى ”جىينشۇياۋ“، جاندى دا جاللىدى «جۇڭشۇراۋ» ارقىلى ۇلى حان پاتشالىغىنىڭ ايبىىنن ايگىلەدى؛ «جەلگى زاماننان جەتكەن قۇن» قىيى قىزىل تاس ۇڭگىرىندەگى ”كۇسان قا-بىرغا سۇرەتتەرىندە“ كەسكىندەلگەن ”ان - كۇشۇ ايەلدە-رنىڭ” بەنەسەى مەن ارەكەتسە ەلىكتەگەن، ەلىم - جالىم كىينگەن بېيشىلەر قولدارىنا شامگۇل شامىن ۇستاپ، بۇرالا بېگە باستى، تارىخىي ماتەريالداردا، قابىرغا سۇرەتتەردە ەستە-لىككە النىغان كۇسان كۇيلەرى مەن بىيلەرىنە ”جان بستكەن-دەي“ بولدى؛ «بازارداعى قىيالداما» يىىندە قىبر جاعىنىدا ەرەن شەبەرلىكپەن سەرىك ويىنى قويلسا، ەندى قىبر جاعىنىدا سىبىزعى تارتىپ، جىلان ويىناقان جىلان قىيى كورسەتلىدى، وي-ناقى رىتمىگە ىلەسە كورەرەمەندەر دە قىزىغا برعالپ بېگە باستى.

”چاڭشا مازمۇن كورنەكتىلەنگەن ارى وتە قوڭلەدەگ-دەي شىققان وسى قىيدىڭ داينىدالۋى ماعان تەرەڭ اسەر قال-دىردى، قىي تەاترىنان ۇلتىتق قىيدى، كلاسسىكالىق قىيدى كورۇدەن تىس، كوشە قىيى مەن تىتتۇپ قىيىنىڭ دە قاراسىن كورپ قالاسز، ايرىقشا كوپ نەگىزدىلىك پەن سىيسىمىدىلىقتى كورنەكتىلەندىرىپ، بايىرىعى جبەك جولنىداعى بايلىققا باستا-عان ساۋدا بارىس - كەلىسىنىڭ سالتىناناتىن جانە ۇلتتاردىڭ تاتۇ دا جارسىمدى جاساسىپ، قول ۇستاسا بېگە باسقان تاما-شا كورىنىسىن سۇرەتتەدى“، - دەدى شىنچياڭ كوركەمونەر تەاترحانىسىنىڭ قىزمەتكەرى چياڭ بو.

”تەاترداعى قامقا بلەكقاپ قاي - قاشان دا تاعدىرلاس بولۇدىڭ سىمۋولى جانە ۇندەۋى بولپ، سول وڭىردەگى ادامداردىڭ باقتىى دا مەرەيلى بولغانىن، قوزارا قارايلاساتىن-دىمەن بەينەلەدى“، - دەدى فىڭنىڭ رولىنا شىققان ارتىست، جاس قىيىشى لو يۇيۋىن.

” بەس جۇلدز شىعىستان كوتەرلىسە، جۇڭگوغا قۇت“ قامقا بلەكقاپى شىنچياڭنىڭ جۇڭگو تەرىتورىياسىنىڭ ايرىل-ماس قىبر بولىگى ەكەندىگىن ناقتاپ دالەلدەدى، بۇل ۇلتتار-دىڭ ارالاسۇنىڭ، شىئەسۇنىڭ، توعىسۇنىڭ تارىخى كۇاسى، قىي تەاترىندا وسى مازمۇن وتە تاماشا جەتكىزىلگەن“، - دەدى شىنچياڭ مۇراجاينىڭ باستىعى يۇي جىيۇڭ.

بەيجىڭ ويىن - ساۋىق توبى پارتكومىنىڭ شۇجىي، القا باستىعى جاۋ جىياچىن تانىستىرىپ بىلاي دەدى: 2 جىل بويى داينىدالغان وسى قىي تەاترى ورتالىق كومىتەت ۇڭت قىبول-مىنىڭ 16 - كەزەكتى رۇحاني وركەنىيەت قۇرىلىسى ”5 قىبر ينجەنەرياسىنداعى“ تاڭداۋلى تۇشىدى سىيلىغنا جانە 17 - كە-زەكتى جۇڭگو مادەنيەت - كوركەمونەر ۇكىمەتلىك سىيلىغ-نىڭ ”ۇنخۇا سىيلىغىنا“ داڭقىپەن يە بولدى. وسى قىي تەاترى 2 - ايدىڭ 28 - كۇنىنىن 3 - ايدىڭ 2 - كۇنىنە دەيىن ۶ار كۇنى كەشكى ساعات 21دە قۇرىمچى جىڭجۇي تەاترحانىسىندا قويلادى، سونان كەيىن حوتان ايماعىندا كورسەتىلدى.

□ انار بۇلت \ شىنچياڭ گازەتىنىڭ قىتلىشى دۇ جىيانحۇي

2018 - جىلى 9 مىلليارد 888 مىلليون يۋان؛ 2019 - جىلى 10 مىلليارد 92 مىلليون يۋان؛ 2020 - جىلى 11 مىلليارد 34 مىلليون يۋان؛ 2021 - جىلى 12 مىلليارد 752 مىلليون يۋان؛ 2022 - جىلى 16 مىلليارد 120 مىلليون يۋان. 2018 - جىلدان قازىرگە دەيىن كورلا ال-مۇرتنىڭ وڭىرلىك ورتاق ماركا قۇنى جىلدان - جىلغا جەدەل ارتىپ، قۇرتىس 5 جىل مەملە-كەت بويىنشا ەكىنشى ورنىدى، بۇكىل ەلدىڭ جەر - جەرىندەگى المۇرتتاردىڭ شىشىندە قىب-رىنىشى ورنىدى يەلەدى.

2020 - جىلدان باستاپ، اۋىل شارۋاشلى-مى، اۋىل - قىستاق مېنىستىرلىگى، قازىنا مېنىستىرلىگى باسەيدىققا يە، ەرەكشە كاسىپ سالاسى شوغىرىن قۇرۇدى ورىستەتتى. كورلا المۇرتى 6 باسەيدىققا يە، ەرەكشە كاسىپ سالاسى شوغىرى قۇرىلىسى تىزىمدىگىنە نەگ-ىزلىپ، المۇرت بازاسىنىڭ قۇندىرىس قۇاتىن جوعارىلاتۇ، المۇرتتى مانەرلەۋ، وتكىزۋ قۇاتىن جوعارىلاتۇ سىياقتى 5 قىرى يىنجەنەريا بويىنشا 19 قوسالىقى نىساندى قۇيىندى ورىستەتىپ، قۇرىلىس كولىمى كورلا قالاسىن، اسقۇ قالاسىن، كۇشار قالاسىن، ونسۇ اۋدانىن شارپە-دى.

3 جىلدان بەرى كورلا المۇرتى كاسىپ سالاسى شوغىرى قۇرىلىسى ماركا سومداۋدى جەتكىشى ەتىپ، ولشەمدەنگەن قۇندىرىستى، 1 - ، 2 - ، 3 - كاسپىتەردى توعىسيالى دامىتۇدى ۇز-دىكىسىز ىلگەرلەتىپ، كاسىپ سالاسىنىڭ اۋىل - قىستاقنىڭ ەكونوميكاسىن جەتەكتەۋ قۇاتى با-رىنشا نىعايىپ، شارۋالاردىڭ كىرىسىن ارتىترىۋ-دى جەبەۋ رولى بارىنشا كورنەكتىلەنىپ، رىنشا نىعايىپ، شارۋالاردىڭ كىرىسىن ارتىترىۋ-دى جەبەۋ رولى بارىنشا كورنەكتىلەنىپ، اسرۇ نىساناسىن سىكە اسىرىپ، رايونىمىزدىڭ جاس جەمىس ونمىدەرىن كاسىپ سالالاندىرىپ دامىتۇداعى ۇلكىلەردىڭ بىرىنە اينالىدى. قازىر رايونىمىزدا المۇرت ەگىلگەن جەر اۋدانى قىبر مىلليون مۇ اينالاستىدا.

قۇندىرىستى ولشەمدەندىرۇدى ىلگەرلەتتى

” بۇتاقناردى بۇتاۋدىڭ دا وزىندىك قاد-دى سى بار، جاقسى بۇتالسا، المۇرتنىڭ قۇسۇمى جاقسى، ساپالى، قۇنۇرى ادەمى بولادى. مىنا اعاشتاعى ەكى بۇتاقنىڭ اراسى تىم جاقىن بول-ماندىقتان، كۇن نۇرىن توسىپ قالادى، سوز-دىقتان بىرەۋىن كەسىپ تاستاۋ كەرەك.“ 2 - ايدىڭ 20 - كۇنى كورلا قالاسى قارايولعىن اۋد-لى ارادوعا قىستاعىنىدا اۋىل شارۋاشلىق تەحنىگى ياسىن قوپۇر المۇرت ەگەتىن دىقان قىيۇم اېلانلىڭ المۇرت باعىنىدا قىستاق تۇرىغىندا-رىنا المۇرت اعاشىن بۇتاۋدىڭ تەتىگىن ۇيرە-تىپ جاتتى.

قىيۇم 70 مۇ جەرگە المۇرت ەكتى، قىبر-قانشا جىلدىڭ الدىندا ەگۇدەگى باپتاۋ تاجرپە-بەسى كەمشىل بولغاندىقتان، قىبر مۇ جەردەن نەشە 100 كىلوگرام عانا قۇنىم الاتىن. ونىڭ المۇرت باعىنىڭ ونىمىدىلىگىن جوعارىلاتۇنا كومهكتەسۇ قۇشىن، قىستاق تەحنىك شاقىرىپ، ۶ار جىلى قىستا، كوكىمەدە ونىڭ المۇرت باغىن-دا بۇكىل قىستاق تۇرىغىندارىنا المۇرتتى باغىپ - باپتاۋ تەحنىكاسىنا باۋلۇ كۇرسىن اشتى. قازىر قىيۇم المۇرت ەگۇدىڭ ”جەرگىلكىتى ماماننا“ اينالىدى. 2022 - جىلى ونىڭ 70 مۇ المۇرت با-عىنىڭ كىرىسى 170 مىڭ يۇانغا تايادى.

كوپ جىلدان بەرى كورلا المۇرتى تاماشا كاسىپ سالاسى نەگىزىن قالاعان بولسا دا، الايدا جەمىس ساپاسى قالى دە ۶ار اۋان ەدى، بۇل، باستىسى، المۇرت ەگەتىن دىقانداردىڭ باغىپ - باپتاۋ دەڭگەيىنىڭ ارەكلىكى بولۇمىمەن بايلانىستى.

2020 - جىلى كورلا المۇرتى كاسىپ سالاسى شوغىرى قۇرىلىس نىسانى سىكە قو-سىلدى. «بايىنعولىن موڭغۇل اۆتونوميالى وىلە-سى كورلا المۇرتى كاسىپ سالاسىنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىن جەبەۋ ەرەجەسى» شىعارلىپ، سۇ مەن تىڭايىقتىشى قىبر تۇلعالاندىرۇ تەحنى-كاسىن جاپىلاستىرۇ، المۇرتنىڭ ولشەمدەندى-رىلگەن جەتىلدىرۇ - باپتاۋ تەحنىكاسى سىياقتى

8 ۇلكەن شارانى قولدانىپ، المۇرت كاسىپ سا-لاسنىڭ علمىلياۋ، ارناغا قۇسۇ، شوغىرلانىۇ، ولشەمدەنۇ بەتئالسىنا قاراي قادام تاستاۋىن ىل-كەرىلەتتى.

نىسان قۇرىلىسىنىدا المۇرت كاسىپ سالاسىن دامىتۇداعى قارجى تايىشلىعى، باستاما-شى كاسپورىنداردىڭ جەتەكتەۋى جەتەرەسىز بولۇ، المۇرت باغىنىڭ ”شاعىن، بىستراڭقى“ بولۇ ماسەلىسىن شەشۇ قۇشىن، كۇشار قالاسى كۇشار خۇاشىن اۋىل شارۋاشلىعى علمى - تەحنىكاسىن دامىتۇ شەكتى جاۋاپكەرلىشلىك سە-سالاسى بىرىككەن تۇلغاسىن قۇردى، باستاما-

شى كاسپورىن، كاسپىتىك سەلبەستىك كووپە-راتيۋى جانە ەگىمشىلىك قىرى وپتاسىلارى دامۇ زاڭىدىلىغىنا بەلسەندى نىزدەنىس جاساپ، المۇرت ەگۇ بازاسىنىڭ قۇرىلىسىن مىقتى يگەرىپ، المۇرت قۇندىرىسىن ولشەمدەندىرۇ-دى ىلگەرلەتتى. كورلا قالاسى كورلا المۇرتى كاسىپ سالاسىن دامىتۇ سەرىكتەستىگى سىندى ماماندىانغان تىجارات سەرىكتەستىگىن قۇرىپ، وسى سەرىكتەستىكتى جەتەكشى تۇغر ەتە وتد-رىپ، كورلا المۇرتنىڭ ساپاسىن قوسىرىپ، ونىمىدىلىگىن جوعارىلاتۇ نىسانىن اتقارىپ، ول-شەمدەنگەن قۇندىرىس جۇرگىزۇدەن ۇلكى كورسەتەتىن قىبر توپ بازا قۇرىپ، كورلا ال-مۇرتىن ەگۇدىڭ ساپاسىن قوسىرىپ، دارەجە-سىن جوعارىلاتۇغا جاپايى جەتەكشىلىك ەتتى.

قازىر كورلا قالاسى 11 ۇلكى كورسەتەتىن ولشەمدەنگەن المۇرت قۇندىرىس بازاسىن جانە وېلىس، قالا دارەجەلى جەمىس ورمىانى بازاسىنان ۇلكى كورسەتۇ باغىن قۇردى. ۇلكى كورسەتۇ اۋماقتارىندا زالالىسز المۇرتنىڭ ورتا-شا بىرلىك قۇنىمى %23 ارتىپ، ساپالى المۇرت جەمىسىنىڭ مولشەرى ۇلكى كورسەتۇدەن بۇرىنقى %70تەن %80تەن استامعا جوعارد-لاپ، وندىرىلگەن المۇرتتار جاسىل قۇستى ازىق - تۇلىك بويىنشا A دارەجەلى قۇنىم بولپ تانىلدى.

” 2022 - جىلى وندىرىلگەن كورلا المۇر-تىنىڭ جاقىنقى 10 جىلدان بەرگى ساپاسى ەڭ جاقسى بولغان قىبر جىل بولدى، تاۋارلانىۇ مولشەرى %80تەن اسىپ، باعاسى 2021 - جىل-دامعدان قىبر ەسەگە جۇنق قىمباتتادى، بۇل ولشەمدەنگەن قۇندىرىستىڭ ارقاسى“، - دەدى بايىنعولىن وېلىسى كورلا المۇرتى قوعامىنىڭ باستىعى شىڭ جىنمىڭ.

ايگىلى ماركا قۇرىلىسىن ۇزدىكىسىز كۇشەيتتى

” كورلا المۇرتى 2006 - جىلى 10 - ايدىڭ وزىندە - اق ’جۇڭгодاعى ايگىلى ماركا‘ بولپ مويىندالغان، ساپاسىنان الاڭداماڭىز، المۇرتتى تاپسىرىپ العاننان كەيىن قىزدى كوپىرەك ۇگىتتىپ قويىڭىز“، - دەپ جاتتى 2 - ايدىڭ 20 - كۇنى بايىنعولىن وېلىسى جياڭئاۋ نۇڭغى ەلەكتروندى ساۋدا شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ جاۋاپتىسى، بايىنعولىن وېلىسى ەلەكتروندى ساۋدا قوعامىنىڭ باس حاتشىسى تاۋ دىڭفىڭ بەيجىڭدەگى الارمانغا تەلەفون بەرگەندە. كورلا المۇرتى كاسىپ سالاسى شوغىرد-نىڭ قۇرىلىس نىساناسى ولشەمدەنگەن قۇندى-رىس بازاسى قۇرىلىسى، قامبادا جاس كۇيىندە ساقتاۋ، اۋىل شارۋاشلىق ونىمىدەرىن جىنتىك-تەي مانەرلەپ وتكىزۇ، ماركا قۇرىلىسى، بازار اشۇ، اۋىل شارۋاشلىقى مەن ساپاحاتتى توعىس-تىرۇ سىياقتى تۇتاس كاسىپ تىزبەگى بۇنىدارىن قامتىدى. تالاي جىلدان بەرى كورلا المۇرتى كاسىپ سالاسى شوغىرى ايگىلى ماركا قۇرىل-دى سىن وسىلاردىڭ شىشىندەگى ماڭىزدى قۇيىن ەتىپ، بۇكىل ەلدىڭ جەر - جەرىندەگى تۇ-تىۋشىلاردىڭ ساپالى اۋىل شارۋاشلىق ونىم-دەرىنە بولغان تالابىنا ۇيلەستى.

تۇتىنۇ دەڭگەيى جوعارىنلاغان جاعايدا، تۇتىنۇشىلاردىڭ اۋەلگى جەردە وندىرىلگەن ونىمىدەردىڭ ماركاسى جونىندەگى تانىمى دا ۇزدىكىسىز كۇشەيدى.

3 جىلدان بەرى كۇشار قالاسى المۇرت كاسىپ سالاسى شوغىرىن دامىتۇ نىساناسىن ارقاۋ ەتىپ، شوغر قۇرىلىسى بولمىشە يىنجە-نەرياسىن قىبر - بىرلەپ دالەلدەپ، تىياناقتاندى-رىپ، ”قىبر قالا باششىسى باس بولۇ، يگەرۇگە

كورلا المۇرتى نەلىكتەن مەملەكەت بويىنشا المۇرتتاردىڭ الدىنا شىقتى

———— شىنچياڭنىڭ اۋىل شارۋاشلىغىنىدا باسەيدىققا يە، ەرەكشە كاسىپ سالاسى شوغىرى جونىندەگى جەلىلەس خابار (2)

جاۋاپتى قىر تاراۋ بولۇ، القا بولۇ، قارجى بولۇ“ سىندى ماتامالى ىلگەرلەتۇ مەحانىزىمىن اتقارۇ-عا تاياباندى بولپ، نىسانداردىڭ اتقارىلۇىن تار-تىپپەن ىلگەرلىتىپ، المۇرت ەكونوميكا بولم-گىن تۇلعالادى؛ بايىنعولىن وېلىسى وېلىسى، اۋدان، اۋىل، قىستاق قۇورت دارەجەلى بىرلە-سىپ ارەكەتتەنۇ مەحانىزىمى مەن اۋىل - قالا-شىقتىڭ نەگىزگى باسشىلارى جاۋاپتى بولۇ قۇ-زىمىن ورناتىپ، ”قۇورت دارەجەلى شۇجىلەر“ المۇرت ساپاسىن بىرگە يگەرىپ، وڭىرلەر بو-يىنشا كوتەرەمگە ىلىپ، ساتىلار بويىنشا جاۋاپ-كەرىشلىكتى قاتايتىپ، المۇرت باقتارىنىدا تۇگە-دەي باقتى كوتەرەمگە العان باسشىلار، جاۋاپ-تى كادىرلار، تەحنىكالىق جەتەكشىلەر باز بولپ، المۇرتنىڭ ساپاسىن جوعارىنلاتىپ، ونىمىدىلىگىن ارتىترىۋ يىنجەنەرياسى ناقتى جە-تىستىكتەرىگە قول جەتكىزدى. 2020 - جىلى كورلا المۇرتى تۇڭغىشى توپتاعى جۇڭگو - ەۋروپا جاعر ايبالىق بەلىگىسىن قورعاۋ تىزىمىنە نەگىزد-لىپ، مەملەكەت قاقپاسىنان شىقتى.

اسقۇ قالاسى بەستىيرمەن اۋىلى تومەنگى قابلاشارىق قىستاعىنداعى المۇرت ەگۇشى تىان جۇڭچىن 90 مۇ جەرگە المۇرت ەككەن بولاتىن. بىلىتىر ول ەككەن المۇرتنىڭ جەمىس بەرۇ مولشەرى جوعارى بولپ، مۇ باسندىق قۇنىم مولشەرى 3 توننا اينالاسنا جەتىپ، ساتىپ اۋشى ساۋدا-گەرلەر باقتىڭ باسىنىدا - اق تىكە ساتىپ ىلىپ كەتتى. ” سوغقى جىلدارى تەحنىكتەر-دىڭ كومەگىندە علمىي ەگىمشىلىكتى ۇيرەن-دىم، المۇرتىمنىڭ ساپاسى بارغان ساپىن جاقسا-رىپ، كىرىسىم جىلدان - جىلغا ارتتىسى“، - دەدى تىان جۇڭچىن.

”بۇل جەردەگى المۇرتنىڭ قىيشىنى ادە-مى، شىرىندى، جەر - جەردەگى تۇتىنۇشىلار كورلا المۇرتىن توتەنشە ۇناتادى“. قۇجياندىق جەمىسى - جىيدەك ساۋداگەرى لىن دىيۇان قۇزىنىڭ ۶ار جىلى اسقۇ ايماعىنىدا 10 مىڭ توننا-دان استام المۇرت ساتىپ ىلىپ، بۇكىل ەلدىڭ جەر - جەرىنە ساتاتىندىمەن ايتتى.

”بۇكىل ەلدىڭ جەر - جەرىندەگى ال-مۇرتتارمەن سالىستىرعاندا، كورلا المۇرتنىڭ ارتقىشلىقى توتەنشە كورنەكتى، سوغقى جىلدا-رى شىنچياڭ سىرتىنداعى بازارى بارغان ساپىن كەڭىيە قۇستى“. اسقۇ خۇافىڭ جەمىس شارۋا-شلىعى شەكتى جاۋاپكەرلىشلىك سەرىكتەستىگ-نىڭ ورنىنباسار دىرەكتورى جاۋ شىلەي: ” 2022 - جىلى اتالغان سەرىكتەستىكنىڭ جىجياڭ ولكە-سىنىڭ شىنچياڭغا باعەتتامالى كومەكتەسۇى بويىنشا ’10 قالادا 100 دۇكەن‘ يىنجەنەرياسىنا جونەلتكەن المۇرت سىياقتى جەمىس - جىيدەكتە-رى 700 نەشە كولىككە جەتتى“، - دەدى.

شارۋالارمەن بىرلەسۇدىڭ، شارۋالاردى باستاۋدىڭ ونىمىدىلىگى كورنەكتى بولدى

كىشكەنە المۇرت قىرى كاسىپ سالاسىنا باستاماشى بولدى.

كورلا قالاسىندا المۇرتنىڭ جىلدىق قۇنىم مولشەرى 300 مىڭ توننا، تەرۇگە جۇمىشى قاجەت، ساقتاۋعا جاما كۇيىندە ساقتاۋ قاهباسى قاجەت، ساتاۋعا ادام كۇشى قاجەت، تاسىمالداۋ-عا اۆتوكولىك قاجەت، تاغى المۇرتتى جىنتىك-تەي مانەرلۇدى نەگىز ەتەتىن كاسپورىن دا قاجەت... كورلا المۇرتى ەرەكشە كاسىپ سالاسى شوغىرىنىڭ سالىنۇى كاسىپ سالاسىنىڭ توعىسيالى دامۇىن ىلگەرلەتتى.

شارۋالارمەن بىرلەسۇ، شىارۋالاردى باستاۋ مەحانىزىمىن ورناتۇ — كاسىپ سالاسى شوغىرى قۇرىلىسىنىڭ ماڭىزدى مازمۇنى. 2022 - جىلى كورلا قالاسى ”سەرىكتەستىك + قىستاق جارىنا ەكونوميكالىق سەلبەستىك كووپەراتيۋى + شارۋالار سەلبەستىك كووپەراتيۋى + شارۋا وتبا-سى“ تىجارات ۇلگىسىن بار كۇشپەن ىلگەرلىە-تىپ، المۇرت باغىنىڭ ارىنبايلانغان، بازارلانغان تىجارات تۇلغاسى بولپ تارتىپپەن اينالىمعا قۇسۇن ىلگەرلەتتى. قارجى ۇسىنىلمىى تاپشى، قۇنىم مولشەرى تومەن، ساپاسىن جوعارىلاتۇ قاجەت بولغان المۇرت باقتارى باسقارۇعا ىلىنىپ، المۇرت ەگۇشىلەردىڭ قولدارى بوساپ، كەيىپ-رەۋى سەلبەستىك كووپەراتيۇنىڭ مۇشەلەرىنە اينالىپ، المۇرت باغىنىدا جۇمىس سىتەپ، اينا-لىمعا بەرۇ اقسىنن ۇلمەن بىرگە، ايلقى ەڭبەك-

قى دا الاتىن بولدى؛ كەيىرەۋى زاۋودقا كىرىپ ونەر كاسىپ جۇمىشىسىنا اينالدى؛ كەيىپ-رەۋى دەرەبەس شارۋاشلىق قۇرىپ، اسحانا اشپ، تاسىمال جۇمىسپەن شۇغىلانىپ، ەلەكتروندى ساۋداداعى تىكە تاراتۇشى بولدى...

”بىلىتىر المۇرتتى تەرۇدەن قازىرگە دەيىن بايىنعولىن وېلىسىنىڭ ەلەكتروندى ساۋدا كاسىبى ارقىلى ساتقان المۇرتى 6000 نەشە توننا بولپ، ساۋدا سوماسى 80 نەشە مىلليون يۋان بولدى. المۇرتنىڭ ارقاسىندا جاذ-كۇيەرلەرىمىز دە كوبەيە قۇستى“. تاۋ دىڭفىڭ تەبىرەنە: ”ەلەكتروندى ساۋدامەن شۇغىلدانۇ-شىلاردىڭ كوپەيۇىنە بايلانىستى 10 مىڭنان استام ادامدى قامداۋ تىزبەگىنە قىزمەت وتەۋگە باستادى“، - دەدى.

”كاسىپ سالاسى شوغىرىنىڭ قۇرىلۇى المۇرت باغىن اينالىمعا بەرىپ تىجارات جۇرگىزۇ ايباق ىلىسىن جەدەلدەتىپ، المۇرت قۇندىرىسىنىڭ ولشەمدەندىرۇدى، كولىمەندە-دىرىۋدى، ماماندىاندىرۇدى ۇزدىكىسىز جۇزەگە اسىرۇنا مۇمكىندىك جاسادى. بۇرىن قىبر وت-باستىنداعى المۇرت ەگۇشىلەر ەگىمشىلىككە، تەرۇگە، ساتاۋعا جاۋاپتى بولاتىن، ال قازىر جۇمىس قىبولىسى اشالانىپ، كاسپىتىك جۇمىس-تاردى كاسپىتىك ادامدار سىتەپ، ونىمىدىلىگى اناعۇرلىم جوعارى، قۇنىمى اناعۇرلىم جاقسى بولدى“. كورلا قالالىق ورمىان شارۋاشلىقى جانە جايلىم مەكەمەسى پارتىيا باششىلىق گرۇپ-پاسىنىڭ مۇشەسى، ورنىنباسار مەكەمە باستىعى ۇ جۇنفا: المۇرت باغىن ولشەمدەندىرىپ، كو-لەمدەندىرىپ، ماماندىاندىرىپ باغىپ - باپتاۋ ۇلگىسى اينالىمعا سالغان شارۋا وتباسىلارى مەن سەلبەستىك كووپەراتيۋى سىياقتى تىجارات تۇلعالارنىڭ بىردەي يىگىلككە كەنەلۇىن جۇ-زەگە اسىردى، - دەدى.

كورلا قالاسى قوسارقى اۋىلى تومەنگى قوسارقى قىستاعىنىڭ تۇرىغى تاجىگۇل قىلباس 7 مۇ جەرگە المۇرت ەككەن، جەرى شاعىن بولغاندىقتان، جىل بويى تىنىمسىز جۇمىس سى-تەسە دە، ماردىمدى كىرىس تابا ەلپايتىن. سو-نمەن ول المۇرت باغىن سەلبەستىك كووپەراتيۇنە اينالىمعا بەرىپ، كوكىتەم، جاز ماۋسىمدارىنىدا سەلبەستىك كووپەراتيۇنىدە سۇارۇ، تىڭخايت-قىش بەرۇ، ارام قشوپ وتاۋ جۇمىستارىنا كومەكتەسىسە، كۇزدە المۇرت تەرىپ، المۇرت قوپىماعا سالىنىپ ساتىلاتىن كەزدە اۋىلداعى جاسى كۇيىندە ساقتاۋ قوپىماسىنا بارپ جۇمىس سىتەدى. ”قىبر جىلدىڭ قۇورت ماۋسىمىنىدا قولم بوسامايدى، 100 مىڭ يۇننان استام كىرىس تابۇمىدا ماسەلە جوق“، - دەدى تاجىگۇل.

كاسىپ سالاسى شوغىرىن تۇلعالاۋدا تۇتاس كاسىپ سالاسى تىزبەگىن كەمەلدەن-دىردۇ كەرەك. 3 جىلدان بەرى كورلا قالاسى علمى - تەحنىكادا جامئالىق اشۇدى مىقتى يگەرىپ، المۇرتتى جىنتىكتەي مانەرلەيتىن 3 كاسپورىندى ەنگىزىپ، المۇرت توسابى، المۇرت تاۋساما قدارىسى سىياقتى كوپ قۇرلى ونىمىدەردى شىعاردى. ” 2022 - جىلدان قازىر-گە دەيىن قىزىن كۇزگى المۇرت وكپە قىبىنىتۇ قوپىالجبىڭىن قۇندىرىپ، قۇنىم مولشەرى ساپىكەس مەزگىلدەگەندە %60 ارتتىسى“، - دەدى كورلا لۇڭجىيۇان قارى - دارىمەك كا-سىبى شەكتى جاۋاپكەرلىشلىك سەرىكتەستىگى قۇندىرىس قىبولىمىنىڭ باستىعى حان جۇڭلياڭ. 2022 - جىلدىڭ سوغىنا دەيىن بايىنعولىن وېلىسىنىدا المۇرت ەگىلگەن جەر اۋدانى 489 مىڭ 600 مۇعا، قۇنىم مولشەرى 386 مىڭ 400 تونناغا جەتىپ، جەمىس - جىيدەك ونىمىدەرى قۇنىم قۇنى 2 مىلليارد 600 مىلليون يۇانغا تاپا-دى. المۇرت قۇندىرىسى، ساقتاۋ، مانەرلەۋ، ساتۇ، تاسىمال سىياقتى جۇمىستارمەن شۇغىلدا-ناتىن كاسپورىندار (سەلبەستىك كووپەراتيۋى) 300 نەشەگە جەتىپ، ەل شىشىندەگى 296 قالادا ونىمىدەردى تىكە ساتاتىن تور تۇيىندەرىن قۇرىپ، قۇندىرىس، قوراپتاۋ، ساقتاۋ، مانەر-لەۋ، تاسىمال، ساتۇ، ت.ب قىبر تۇلعالانغان كاسىپ سالالاندىرۇ ارىناسىن قالىبتاستىرىپ، 200 مىڭنان استام ادامدى كىرىستى ارتىتىرىپ، بايۇعا باستادى.